

Histochemická lokalizace kyselých fosfatáz

(Beneš a kol. 1961 in Lojda a kol. 1979)

Kyselá fosfatáza (AcP)= kyselá fosfomonoesteráza, ortofosfomonoester fosfohydroláza, 3.1.3.2

Enzym v kyselých oblastech katalyzuje hydrolýzu esterů ortofosforečné kyseliny s různými alkoholy a fenoly podle následujícího schématu:

Kyselá fosfatáza navíc hydrolyzuje pyrofosfátové sloučeniny a působí jako transfosforyláza. Všeobecnými inhibitory jsou fluoridové a fosfátové ionty, naopak Mn^{2+} ionty mohou enzym aktivovat, pH optimum je mezi 4 a 5.

Kyselá fosfatáza je lokalizována hlavně v lysozomech. Existují též extra-lysozomální kyselá fosfatáza, které se vyskytují hlavně v ER a hyaloplazmě. Protože lysozomy se snadno zničí a kyselá fosfatáza zčásti není pevně vázána na strukturu, musí být zvláštní pozornost věnována předpůsobení pletiva. Aktivitu enzymu lze detekovat i na parafinových řezech, ale celková aktivita enzymu může být detekována jen na kryostatových řezech čerstvého pletiva metodou semipermeabilních membrán.

K detekci aktivity kyselých fosfatáz lze použít azokopulace, Gomoriho srážecí reakce i indogenní metody. Univerzální metodou je **simultánní azokopulace** s naftol AS-BI nebo naftol AS-TR fosfátem jako substrátem a hexazonium-p-rosanilinem jako azokopulačním činidlem.

Postup:

1. **Fixace vzorků:** 4% formaldehyd v 0,05 M TRIS – HCl pufru, pH 7,2, doba fixace 2 hod., (u citlivějšího materiálu 0,5 hod. na ledu při 0°C)
2. **Oplach** v 0,05 M TRIS – HCl pufru, pH 7,2 2 x 5 minut
3. **Kryoprezervace** v 7,5% sacharose v 0,05 M TRIS – HCl pufru, pH 7,2 3 x
4. **Příprava kryostatových řezů** a přenos na podložní skla potažená chromovou želatinou nebo na semipermeabilní membránu
5. **Inkubace řezů** v inkubačním médiu - navrstvit na řezy umístěné ve vlhké komůrce a nechat inkubovat (30 – 60' při 37°C, 1 – 2 hod. při RT nebo několik hodin v ledničce při 4°C)
6. **Oplach** v destilované vodě
7. **Postfixace:** 4% formaldehyd v 0,05 M TRIS – HCl pufru, pH 7,2, (pro redukci bublinek v řezech) 2 - 4 hodiny
8. **Oplach** ve vodovodní vodě
9. **Uzavření řezů do glycerol-želatiny** (Při dehydrataci, obzvlášť při přechodu ze 100% EtOH do xylénu a uzavírání do pryskyřice dochází k eluci reakčního produktu a navíc barvivo není jasně lokalizováno. Proto se odvodnění nedoporučuje.)

Výsledek: Místa s aktivním enzymem jsou zbarvena červeně.

Příprava roztoků:

0,05 M TRIS-HCl pufr

1. zásobní roztok	0,2M TRIS (m.v. 121,14)	12,114 g	do 500ml
2. zásobní roztok	0,1 N HCl (m.v.36,47)	4,16 ml	do 500 ml
pro pH 7,2:	250 ml 0,2M TRIS + 450 ml 0,1N HCl		

doplň do 1000 ml destilovanou vodou

4% formaldehyd v TRIS / HCl pufru, pH 7,2 (8 ml 36% formaldehydu +64 ml pufru)

7,5% sacharosa v TRIS / HCl pufru, pH 7,2 (7,5 g sacharosy do 92,5 ml TRIS/HCl pufru)

Hexazonium-p-rosanilin

Ostrost s jakou jsou zobrazeny lysozomy na řezech závisí především na koncentraci hexazotizovaného p-rosanilinu. Čím vyšší koncentrace, tím ostřejší je zobrazení lysozomů. Avšak s rostoucí koncentrací kopulačního činidla roste také žluté vybarvení pozadí řezů, hlavně po fixaci glutaraldehydem. Navíc při vyšší koncentraci hexazotizovaného p-rosanilinu je nebezpečí silnější inhibice kyselé fosfatázy. Pokud pracujeme s pletivou s vysokou aktivitou kyselé fosfatázy, doporučuje se vyšší pH inkubačního média a zvýšení koncentrace diazoniové soli pro zvýšení rychlosti azokopulace, i když získáme silnější žluté vybarvení pozadí. Naopak při nižším pH a nižší koncentraci diazoniové soli bude pozadí řezů čiré a místa s nižší enzymatickou aktivitou budou snadněji zobrazena, avšak místa s vysokou aktivitou budou zbarvena difúzně.

Příprava hexazonium-p-rosanilinu

roztok A

bazický fuchsin (kvalita pro Schiffovo reagens)	400 mg
rozpusťte v destilované vodě	8 ml
<u>koncentrovaná HCl (36%)</u>	<u>2 ml</u>

míchat do rozpuštění a filtrovat

roztok lze skladovat po měsíce při uložení v ledničce při 4°C

roztok B

4% NaNO₂

roztok lze skladovat max. 1 týden při uložení v ledničce při 4°C.

Těsně před použitím smícháme stejné objemy roztoku A a roztoku B.

Pokud je barvivo dobré kvality, směs krátce po přidání dusitanu zežloutne. Hnědé zbarvení ukazuje na špatnou kvalitu barviva nebo na nedokonalou diazotaci, či ztrátu HCl.

Výsledkem inkubace s takovou směsí jsou neuspokojivé výsledky (Lojda a kol. 1979).

Inkubační médium

naftol AS BI nebo AS-TR-fosfát	20 – 25 mg
rozpusťte v N,N-dimethylformamidu (DMFA)	1 ml
pufrovaný hexazotizovaný p-rosanilin (nebo new fuchsin), pH5 – 5,5 (připraví se smícháním 2 ml hexazotizovaného-p-rosanilinu a 48 ml 2% acetátu sodného)	<u>50 ml</u>

pečlivě zamíchat a po chvíli stání zfiltrovat

Literatura:

1. Beneš K., Lojda Z. and Hořavka B. (1961): A contribution to the histochemical demonstration of some hydrolytic enzymes in plants. – Histochemie 2: 313 – 320.
2. Gahan P.B. (1984): Plant Histochemistry and Cytochemistry. – 301 pp., Academic Press London etc.
3. Lojda Z., Gossrau R. and Schiebler T.M. (1979): Enzyme histochemistry. A Laboratory manual. – 339 pp., Springer Verlag, Berlin etc.